

JOHN WILLIAMS

Butcher's Crossing

Traducció d'Albert Torrecasana

Edicions 62

Barcelona

Títol original: *Butcher's Crossing*
Copyright © 1960 by John Williams;
copyright renewed © 1988 by John Williams

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 917021970 / 932720447).
Tots els drets reservats.

Primera edició: octubre del 2013

© de la traducció: Albert Torrecasana Flotats, 2013

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.

Pedro i Pons, 9-11, 08034 Barcelona

info@grup62.com

grup62.com

Fotocomposició: Víctor Igual

Imprès a Reinbook

DIPÒSIT LEGAL: B. 20.591-2013

ISBN: 978-84-297-7142-8

Tot el que té vida emet senyals de satisfacció, i sembla que el bestiar que descansa als prats té pensaments excelsos i plàcids. Potser aquests alcions s'haurien de buscar amb una mica més de confiança quan arriba el període clar d'octubre que anomenem estiuet de Sant Martí. El dia, incommensurablement llarg, dorm sobre els amplis turons i sobre els prats càlids i extensos. Haver viscut durant totes les seves hores assolellades et fa sentir prou longeu. Els llocs desolats no semblen tan solitaris. Sorprès, a les portes del bosc, l'home de ciutat es veu obligat a prescindir de les idees de gran i petit, de savi i beneit. La motxilla de l'habitud li cau de les espatlles tan bon punt trepitja aquests verals. Aquí hi ha una santedat que eclipsa les nostres religions i una realitat que desacredita els nostres herois. Aquí trobem que la Natura és la circumstància que empetiteix totes les altres circumstàncies, i que considera déus tots els homes que hi fan cap.

RALPH WALDO EMERSON, *Nature*

Sí, i els poetes menen l'ànim afligit cap als pastos verds, com qui posa a pasturar desferrat un cavall coix perquè se li recuperin els cascos. Com una mena de curanderos, els poetes consideren que el millor remei per al cor malalt, com per als pulmons, és la natura. Però, qui va matar de fred el meu carreter a la praderia? I qui va fer parar boig en Pere d'Hamelín?

HERMAN MELVILLE, *The Confidence Man*

PRIMERA PART

La diligència que feia el trajecte d'Ellsworth a Butcher's Crossing era un dougherty adaptat per transportar passatgers i petites quantitats de mercaderia. Quatre mules estiraven el carruatge pel camí accidentat i irregular que davallava per un pendent suau des de la planúria fins a Butcher's Crossing. Mentre les rodes petites del dougherty entraven i sortien de les roderes solcades per vehicles més pesants, la càrrega, tapada amb canemàs i lligada al mig del carruatge, oscil·lava d'una banda a l'altra, les cortines arromangades als costats del vehicle topaven contra les barres de pacaner que sostenien el sostre de llistons i canemàs, i l'únic passatger, que viatjava a la part del darrere, s'estintolava falcant el cos contra l'estret tauló lateral. Tenia una mà ben plana sobre el banc dur i revestit de cuir, mentre que amb l'altra s'aferrava a una de les barres llises de pacaner acoblades a les dolles de ferro que hi havia enganxades als taulons laterals. El conductor, separat del passatger per la càrrega que havien apilat gairebé fins arran de sostre, va cridar per sobre els esbufecs de les mules i els xerrics del carro:

—Butcher's Crossing, ja hem arribat!

El passatger va fer que sí i va treure el cap i les espatlles

pel costat del carro. Més enllà de la gropa suada i de les orelles bellugadisses de les mules, va veure un conjunt de barraques i tendes rudimentàries davant d'una arbreda més alta. Va tenir una impressió instantània de color: un castany clar difuminat en tons grisosos que es compensaven amb esquitxos d'un verd intens. Llavors els sotrac del carro el van obligar a seure una altra vegada amb l'esquena recta. Es va fixar en l'embalum d'objectes que es gronxaven davant seu i va parpellejar unes quantes vegades. Era un home que acabava d'entrar a la vintena, menut i amb una pell clara que es començava a envermellir per l'exposició diürna al sol. S'havia tret el barret per eixugar-se la suor del front i no se l'havia tornat a posar; duia els cabells, del color del tabac de Virgínia, pulcrament tallats, però ara tot de rínxols humits de tons diversos li envoltaven les orelles i el front. Duia uns pantalons d'alanquins d'un marró groguenc que eren gairebé nous de trinca, fins al punt que les ratlles dels camals encara eren una mica visibles a la tela gruixuda. També s'havia tret la jaqueta curta de color marró, l'armilla i la corbata; però fins i tot enmig de la brisa originada pel lent avanç del carruatge, la camisa blanca de lli tenia taques de suor i li penjava. Els pèls rossos d'una barba de dos dies brillaven per la humitat; de tant en tant es passava un mocador brut per la cara, com si els pèls li irritessin la pell.

A mesura que s'acostaven al poble, el camí es va tornar més pla i el carro va començar a accelerar, gronxant-se amb suavitat d'un costat a l'altre, i el jove va poder afluixar la pressió amb què agafava la barra de pacaner i inclinar-se endavant amb més facilitat, tot i la duresa del banc on seia. El cloc-cloc dels cascos de les mules es va tornar més constant i esmorteït, i al voltant del carruatge es va aixecar

un núvol de pols que s'enlairava com una fumerada groga. Per sobre l'estrèpit dels arreus, de la respiració fatigosa de les mules, del cloc-cloc dels cascos i dels xerrics irregulars del carruatge, de tant en tant se sentia el crit llunyà d'una veu humana i els esbufecs d'un cavall. Al marge del camí, enmig de les llargues esplanades d'herba de la praderia, apareixien terrenys pelats i, aquí i allà, es veien els troncs encreuats i carbonitzats de fogueres abandonades. Uns quants cavalls pasturaven ranquejant a l'herba curta i groga, i tan bon punt sentien el carruatge, alçaven el cap amb les orelles ben endavant. Una veu enrabiada va esquinçar l'aire; algú va esclafir a riure; es van sentir els esbufecs i els renills d'un cavall, i unes brides van dringar amb un moviment fugaç, mentre una olor vaga de fems impregnava l'aire calent.

Per veure tot Butcher's Crossing gairebé només calia una ullada. Un carrer estret i polsegós travessava un conjunt de sis edificis de fusta amb una estructura tosca. Més enllà d'aquestes construccions hi havia un escampall de tendes als dos costats. En primer lloc, a mà esquerra, el carruatge va passar pel costat del tendal rudimentari d'un color militar, amb els dos costats enrotllats cap amunt i un tauló pla que penjava de la teulada amb unes lletres vermelles i bastes que deien: JOE LONG - BARBER. A l'altra banda de carrer hi havia un edifici baix, gairebé quadrat, sense finestres i amb una lona que hi feia de porta; als taulons pelats d'aquest edifici, amb unes lletres negres i elaborades amb més cura, hi posava: TELES BRADLEY. Davant l'edifici següent, una estructura llarga i rectangular de dos pisos, el daugherty es va aturar. D'aquest edifici, en sortia un murmuri fluix i continuat de veus, i també se sentien els drings freqüents del vidre quan toca vidre. La

part del davant estava ombrejada per una teulada llarga que sobresortia, però enmig de l'ombra que planava sobre el camí d'entrada es distingia un rètol que, amb lletres vermelles i refistolades i una orla negra, deia: TAVERNA D'EN JACKSON. Davant de l'establiment hi havia un banc llarg on uns quants homes seien indolents mentre observaven el carruatge que s'aturava. El jove passatger va començar a recollir del seient del costat la roba que s'havia tret a causa de la calor del dia. Es va posar el barret i la jaqueta, i va entaforar l'armilla i la corbata en una bossa de viatge que havia fet servir per reposar-hi els peus. Va passar la bossa per damunt dels taulons laterals i la va deixar al carrer, i amb el mateix moviment va passar una cama per sobre els taulons i va trepitjar la planxa de ferro que penjava i gràcies a la qual va poder baixar. Quan la bota li va tocar a terra, es va aixecar un petit núvol circular de pols que de seguida li va envoltar el peu; li va embrutar la pell negra i nova, així com la part inferior del camal, i tots dos van adoptar gairebé el mateix color. Va agafar la bossa de terra i es va encaminar cap a l'ombra de la teulada sortint. Darrere seu, els renecs del conductor es barrejaven amb sorolls metàl·lics i amb el dring de la cadena dels arreus mentre desenganxava el jou de dos braços posterior. El conductor va exclamar en un to planyívol:

—Em podríeu ajudar a baixar la càrrega, si us plau, nois?

L'home jove que havia baixat del carruatge es va quedar plantat a la vorera de taulons bastos, des d'on observava el conductor, que se les havia amb les regnes, entortolligades amb el tirant. Dos dels homes que seien al banc es van aixecar, li van passar pel costat i van anar a poc a poc cap al carrer; van mirar la corda que subjectava la càrrega

i van atacar els nusos sense gens de pressa. El conductor va poder desenredar les regnes d'una estrebada i va acompanyar les mules carrer avall, traçant una llarga diagonal cap a l'estable, una construcció baixa i oberta amb una teulada de mitjos troncs i sostinguda per troncs rectes sense escorçar.

Quan el conductor va haver portat les bèsties a l'estable, una altra quietud es va apoderar del carrer. Els dos homes desfeien metòdicament les cordes que subjectaven la càrrega tapada; els sorolls de l'interior de la taverna semblaven esmoreïts per capes de pols i de calor. L'home jove va avançar amb cautela pels taulons de llargades diverses disposats directament a terra. Davant per davant tenia una mena de refugi amb una teulada de dos aiguavessos molt pronunciats i amb una coberta amb frontisses a la vora més propera, sostinguda per dos pals en diagonal, que tapava l'ampla obertura del davant. Dins el refugi, en bancs i prestatges, hi havia unes quantes selles escampades i pel cap baix mitja dotzena de parells de botes. Una rastellera de tires llargues de cuir cru penjaven d'un ganxo que sortia de la paret natural situada a prop de l'obertura. A l'esquerra d'aquest petit refugi hi havia una construcció de dos pisos, acabada de pintar, blanca amb adornaments vermells, gairebé tan llarga com la taverna d'en Jackson i una mica més alta. Al bell mig d'aquest edifici hi havia una porta ampla, damunt la qual destacava un rètol molt ben emmarcat que deia HOTEL BUTCHER'S. Va ser aquí on el jove es va encaminar a poc a poc, mentre mirava la pols del carrer, impel·lida pels seus passos en forma de dolls ràpids i fugissers.

Va entrar a l'hotel i, un cop deixada enrere la porta oberta, es va aturar un moment perquè els ulls se li acos-

tumessin a la penombra. Davant seu, a mà dreta, va aparèixer la forma vaga d'un taulell, darrere el qual, immòbil, hi havia un home dret amb una camisa blanca. Distribuïdes per la cambra hi havia sis o set cadires amb el seient de pell. La claror provenia d'unes finestres quadrades situades d'una manera regular a les tres parets que podia veure; els quadrats estaven tapats amb una tela translúcida que s'inflava una mica cap a dins, com si la penombra i la fredor relativa la xuclessin. Va recórrer el terra de fusta fins a l'empleat que l'esperava.

—Voldria una habitació. —La veu li va ressonar cavernosa enmig del silenci.

L'empleat va empènyer un registre obert per sobre el taulell i li va allargar una ploma amb el tremp d'acer. Va signar a poc a poc: William Andrews. La tinta era prima, d'un blau clar contra la pàgina grisa.

—Dos dòlars —va dir l'empleat, estirant el registre cap a ell i fixant-se en el nom—. Vint-i-cinc centaus més si vol que li pugui aigua calenta. —Va alçar la vista de sobte per mirar l'Andrews.— S'hi quedarà gaire?

—No ho sé —va respondre l'Andrews—. Coneix un tal J. D. McDonald?

—En McDonald? —L'empleat va fer que sí a poc a poc.— El de les pells? És clar. El coneix tothom, en McDonald. És amic seu?

—No ben bé —va dir l'Andrews—. Sap on el podria trobar?

L'empleat va tornar a fer que sí.

—Té l'oficina al costat de les salines. A uns deu minuts a peu.

—L'aniré a veure demà —va dir l'Andrews—. Acabo d'arribar d'Ellsworth i estic cansat.

L'empleat va tancar el registre, va escollir una clau de la gran anella que duia enganxada al cinturó i la va donar a l'Andrews.

—S'haurà de pujar la bossa vostè —va dir—. Li portaré l'aigua quan vulgui.

—D'aquí a una hora —va proposar l'Andrews.

—Habitació quinze —va dir l'empleat—. Ben bé al costat de les escales.

L'Andrews va fer que sí amb el cap. Les escales consistien en un seguit de graons sense costats ni fons que s'enfilaven de valent des de la paret del fons i desembocaven en una petita obertura rectangular situada al nivell central de l'edifici. L'Andrews es va trobar plantat al començament d'un passadís estret que travessava la llarga successió d'habitacions. Va localitzar la seva i va poder entrar-hi sense haver d'utilitzar la clau. A la cambra només hi havia espai per a un llit estret amb un somier de corda i un matalàs prim, per a una taula mal tallada amb un llum i una palangana de llauna, i per a un mirall i una cadira semblant a les que havia vist al vestíbul. La cambra tenia una finestra que donava al carrer; hi havien col·locat un marc de fusta lleuger i desmuntable tapat amb un tros de roba similar a una gasa. Es va adonar que no havia vist cap finestra de vidre d'ençà que havia arribat al poble. Va deixar la bossa sobre el matalàs.

Un cop desfet l'equipatge, va amagar la bossa sota el llit baix i es va estirar al matalàs irregular, que va cruixir i es va enfonsar sota el seu pes. Notava al cos la tibantor de les cordes que sostenien el matalàs. Sentia uns batecs sords a la regió lumbar, a les natges i a les cuixes. Tot just ara s'adonava que el viatge havia estat esgotador.

Però el viatge ja estava fet i, mentre relaxava els mús-

culs, va recordar el camí que havia recorregut. Durant gairebé dues setmanes, amb carruatges i amb trens, s'havia deixat transportar pel país. De Boston a Albany, d'Albany a Nova York, de Nova York... Els noms de les ciutats se li confonien en la memòria, desconnectats de la ruta que havia emprès. Baltimore, Filadèlfia, Cincinnati, Saint Louis. Va recordar la incomoditat escruixidora dels durs seients dels carruatges i les esperes inertes en parades llargues, assegut en bancs de llistons. Ara li traspuaven totes les incomoditats del trajecte, que se li filtraven des del moll dels ossos i li afloraven a la consciència per la certesa que el viatge havia arribat a la fi.

Sabia que l'endemà li faria mal tot. Va somriure i va tancar els ulls per combatre la claror de la finestra tapada que tenia al davant. Es va endormiscar.

Al cap d'una estona, l'empleat de l'hotel li va portar una tina de fusta i una galleda d'aigua bullent. L'Andrews es va aixecar i va abocar una mica d'aigua calenta a la palangana de llauna. Es va ensabonar la cara i es va afaitar. L'empleat va tornar amb dues galledes més d'aigua freda i les va buidar a la tina. Se'n va anar i l'Andrews es va desvestir a poc a poc, espolsant-se les peces de roba a mesura que se les treia i deixant-les tot seguit ben posades a la cadira. Va introduir els peus a la tina i es va asseure amb els genolls arran de barbeta. Es va ensabonar a poc a poc i l'aigua calenta i el silenci del final de la tarda el van abaltir. Va seure a la tina fins que el cap li va caure endavant; quan li va tocar els genolls, es va incorporar i va sortir de la tina. Es va quedar dret sobre la fusta de terra, degotant, i va donar una ullada a l'habitació. Com que no hi va veure cap tovallola, va agafar la camisa de la cadira i es va eixugar.

La penombra s'havia escolat dins la cambra; la finestra

era un punt de llum esblanqueïda enmig de la foscor acumulada, i una brisa fresca feia que el tros de tela tremolés i s'inflés; semblava que bategués com si fos viu, fent-se gran i petit. Del carrer va arribar una remor de veus cada vegada més potent i el soroll de botes que trepitjaven els taulons de la vorera. Una rialla femenina va destacar entre les veus, però es va apagar en sec.

El bany l'havia relaxat i li havia alleugerit les palpitations cada vegada més persistents en les distensions musculars de l'esquena. Nu com estava, va convertir en coixí la manta plegada de llana i lli i es va estirar damunt del matalàs. En va notar l'aspresa a la pell, però es va adormir abans que l'habitació quedés del tot sumida en la foscor.

Durant la nit, es va desvetllar unes quantes vegades a causa de sorolls que, mig endormiscat com estava, no va acabar d'identificar. Durant aquells lapses de vetlla, mirava al voltant i enmig de la foscor absoluta i no distingia les parets ni els límits de la cambra, i tenia la sensació que era cec, que estava suspès en el no-res, immòbil. Era com si tots els sorolls —les rialles i les veus, els xerrics i els cops ofegats, el cascavelleig de les brides i de les cadenes dels arreus— es produïssin dins el seu cap, arremolinant-se com un vent en una esfera buida. Hi va haver un moment en què li va semblar que sentia una veu, i llavors una riallada, de dona, molt a prop, passadís avall, en una de les habitacions. Desvetllat, va parar l'orella durant uns quants segons, però ja no la va tornar a sentir.